

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

БЮЛЕТЕНЬ

КОМІТЕТУ МЕДИЧНОГО І ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАВА ТА БІОЕТИКИ НААУ

грудень 2024 – березень 2025

Випуск 13

Бюлетень підготували:

Вікторія Валах, Олександр Корнага, Зінаїда Чуприна, Євген Шкаленко

Контакти: 04070, м. Київ, вулиця Борисоглібська, 3, 5-й поверх

Комітет медичного і фармацевтичного права та біоетики НААУ

Голова Комітету Ірина Сенюта

I. НОВИНИ КОМІТЕТУ

1.1. Заходи, проведені Комітетом та за участі членів Комітету згідно із затвердженим планом роботи

Засідання Комітету медичного і фармацевтичного права та біоетики НААУ

10.12.2024 відбулося чергове засідання Комітету. На порядку денному серед інших питань обговорювалися звіт за результатами діяльності Комітету та плани роботи на 2025 рік. Зокрема, заплановано просвітництво, роботу зі студентами у сфері медичного права та заходи, присвячені видатним подіям у медико-правовій сфері.

28.02.2025 відбулося чергове засідання Комітету. На порядку денному серед інших питань обговорювалися звіт за результатами діяльності Комітету та плани роботи на перше півріччя 2025 року.

Було проведено методичний семінар на актуальну тему «Правові засади надання косметологічних послуг», доповідачами якого виступили члени Ради Комітету Вікторія Валах та Юлія Миколаєць.

Заплановано заходи, приурочені до Європейського дня захисту пацієнтів (18 квітня).

Підготовка науково-практичних висновків

Член Ради Комітету Антонов С. підготував Науково-практичний висновок до проекту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про організацію репроцесингу медичних виробів».

URL: <https://surl.li/abdqqn>

Голова Комітету Сенюта І. підготувала Науково-практичний висновок до проекту Закону України «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо визначення терміну «медична практика».

URL: <https://surl.li/ogmeoj>

Заходи, присвячені Міжнародному дню прав людини

06.12.2024 кафедра менеджменту охорони здоров'я Одеського національного медичного університету провела відкриту бінарну лекцію "Захист права людини на конфіденційність у сфері охорони здоров'я", присвячену Міжнародному дню прав людини, який відзначають у всьому світі 10 грудня щороку.

Лекторами від Комітету виступили Зінаїда Чуприна, Олександр Корнага та Вікторія Валах. На лекції було розкрито такі проблемні питання: поняття та зміст лікарської таємниці, особливості її захисту у кримінальному та цивільному процесі (З. Чуприна); окремі аспекти доступу НСЗУ до конфіденційних даних про пацієнта та можливості їх захисту з боку ЗОЗ (О. Корнага); особливості використання персональних даних медичного працівника з боку ЗОЗ при виконанні ним своїх професійних обов'язків, основні правила проведення аудіо- та відеозйомки у приміщеннях ЗОЗ (В. Валах).

10.12.2024 Комітет медичного і фармацевтичного права та біоетики Національної асоціації адвокатів України провів наукове читання на тему «Праволюдні договори для медичного права», присвячені Міжнародному дню прав людини та пам'яті Рабіновича П. М. (26.10.1936 – 19.12.2023).

Основною метою заходу було пригадати життєвий та творчий шлях Петра Мойсейовича Рабіновича, висвітлити роль і значення загальнотеоретичного праволюдного доробку професора та його вплив на становлення і розвиток медичного права, а також окреслити актуальні питання забезпечення прав людини у сфері охорони здоров'я.

Модератором та доповідачем на заході виступила голова Комітету – Сенюта І. Я.

II. НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА

2.1. Закони та інші нормативно-правові акти у сфері медичного права

24.12.2024 Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження «Про схвалення Стратегії реформування психоневрологічних, інших інтернатних закладів та деінституціоналізації догляду за повнолітніми особами з інвалідністю та особами старшого віку до 2034 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025 — 2027 роках» №1315-р.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/ltcuvq>

24.12.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до Положення про інклюзивно-ресурсний центр» №1495. Кабінет Міністрів України вніс зміни до Положення про інклюзивно-ресурсний центр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. №545.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/sclqof>

24.12.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до переліку лікарських засобів, що закуповуються за договорами керованого доступу» №1490. Кабінет Міністрів України вніс зміни до переліку лікарських засобів, що закуповуються за договорами керованого доступу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2022 р. №216 «Деякі питання закупівлі лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів до них».

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/umdljw>

24.12.2024 Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству охорони здоров'я на 2024 рік» №1314-р.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/ltcexr>

26.12.2024 Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження «Про внесення змін у додаток до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 липня 2024 р. №650» №1325-р. «Про розподіл у 2024 році обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування безпечних умов у закладах охорони здоров'я».

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/cc/crwure>

26.12.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до переліку встановлених доплат, надбавок, надання матеріальної допомоги та преміювання керівників установ, закладів та організацій, що належать до сфери управління Міністерства охорони здоров'я України» №2178.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/wddjud>

26.12.2024 колегія МОЗ України прийняла рішення про призупинення атестації медичних працівників до завершення воєнного стану в Україні.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/mefzki>

05.01.2025 Верховна Рада України прийняла Закон України «Про систему охорони психічного здоров'я в Україні». Закон України розроблений з метою створення цілісного, окремого законодавчого акта, який, спираючись на принципи ВООЗ та Європейського Союзу, а також на основі неухильного дотримання прав людини, принципу орієнтованості на людину, міжсекторальності та біопсихосоціальної моделі унормує систему охорони психічного здоров'я в Україні.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/rclyxx>

09.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про проведення моніторингових візитів до закладів охорони здоров'я у січні 2025 року» №64.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/pzytzz>

14.01.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. №411» №26. Кабінет Міністрів України вніс до постанови Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. №411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я».

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/xkjitz>

16.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення зміни до переліку закладів охорони здоров'я, які надають послуги з безоплатного ендопротезування суглобів» №104. Міністерство охорони здоров'я України внесло зміну до переліку закладів охорони здоров'я, які надають послуги з безоплатного ендопротезування суглобів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01 жовтня 2024 року №1666.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/rlnenj>

17.01.2025 Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження «Про схвалення Стратегії розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025 — 2027 роках» №34-р. Кабінет Міністрів України схвалив Стратегію розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року (далі — Стратегія), що додається, та затвердив операційний план заходів з реалізації у 2025 — 2027 роках Стратегії розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року (далі — операційний план), що додається.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/ecrfya>

17.01.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до Порядку державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів» №39.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/fgkrgt>

17.01.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Деякі питання акредитації закладу охорони здоров'я» №42. Кабінет Міністрів України вніс до постанов Кабінету Міністрів України від 15 липня 1997 р. №765 «Про затвердження Порядку акредитації закладу охорони здоров'я» і від 21 жовтня 2015 р. №835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/lbqcee>

17.01.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. №1094 і від 29 березня 2024 р. №358» №46. Кабінет Міністрів України вніс до постанов Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. №1094 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посади керівника державного, комунального закладу охорони здоров'я» і від 29 березня 2024 р. №358 «Про затвердження Положення про Єдиний веб-портал вакантних посад у державних та комунальних закладах охорони здоров'я та внесення змін до Порядку проведення конкурсу на зайняття посади керівника державного, комунального закладу охорони здоров'я» зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/nzpsbl>

21.01.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення зміни до Порядку здійснення державного контролю якості лікарських засобів, що ввозяться в Україну» №55. Кабінет Міністрів України вніс до Порядку здійснення державного контролю якості лікарських засобів, що ввозяться в Україну, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2005 р. №902, зміну, що додається.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/scpzfs>

21.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про введення в дослідну експлуатацію програмного забезпечення «Електронна система рейтингового розподілу в інтернатуру» №129.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/ekelic>

21.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 09 січня 2024 року №47» №131. Міністерство охорони здоров'я України внесло до Переліку закладів охорони здоров'я, які можуть укладати договори з Національною службою здоров'я України за пакетом медичних послуг «Лікування дорослих та дітей методом трансплантації гемопоетичних стовбурових клітин», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09 січня 2024 року №47.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/bqicwq>

21.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про встановлення доплат, надбавок, надання матеріальної допомоги та преміювання керівників установ, закладів та організацій, що належать до сфери управління Міністерства охорони здоров'я України» №135.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/paaszmm>

27.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про виконання завдань, передбачених Цілями сталого розвитку в Україні на період до 2030 року» №166. Міністерство охорони здоров'я України затвердило Перелік відповідальних виконавців за збір, розрахунок та надання Державній службі статистики даних за індикаторами досягнення цілей 3 «Міцне здоров'я і благополуччя» та 6 «Чиста вода та належні санітарні умови» Цілей сталого розвитку на період до 2030 року, затверджених розпорядженням №1190, та структурних підрозділів Міністерства охорони здоров'я України, що координують відповідний напрям роботи щодо досягнення кожного з визначених індикаторів, що додається.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/breztli>

27.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Стандартів медичної допомоги «Вірусний гепатит В у дітей», «Вірусний гепатит В у дорослих» №165.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/ttzzix>

27.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження суттєвих поправок до протоколів клінічних випробувань» №157.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/dukany>

28.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 10.01.2025 №9-Адм «Про затвердження плану заходів реагування Міністерства охорони здоров'я України на рішення Рахункової палати від 17.12.2024 №56-2 «Про розгляд Звіту про результати аудиту відповідності на тему «Здійснення Міністерством охорони здоров'я України закупівель високовартісного обладнання для покращення якості медичної допомоги та діагностики громадян України». Міністерство охорони здоров'я України внесло зміни до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 10.01.2025 №9-Адм «Про затвердження плану заходів реагування Міністерства охорони здоров'я України на рішення Рахункової палати від 17.12.2024 №56-2 «Про розгляд Звіту про результати аудиту відповідності на тему «Здійснення Міністерством охорони здоров'я України закупівель високовартісного обладнання для покращення якості медичної допомоги та діагностики громадян України».

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/vlghnk>

28.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про державну реєстрацію (перереєстрацію) лікарських засобів (медичних імунобіологічних препаратів) та внесення змін до реєстраційних матеріалів» №171.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/crmszq>

28.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 13 січня 2025 року» №80. Міністерство охорони здоров'я України внесло зміни до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 13 січня 2025 року №80 «Про внесення змін до Переліку установ і закладів, що мають право встановлювати остаточний діагноз хронічних професійних захворювань», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 січня 2025 року за №120/43526.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/aswtwk>

28.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до Переліку закладів охорони здоров'я, голів комісій та заступників голів комісій, що мають право проводити медичні огляди моряків» №169.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/sxejde>

29.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до Розподілу імунобіологічних препаратів, закуплених за кошти Державного бюджету України на 2022 рік» №174. Міністерство охорони здоров'я України внесло зміни до Розподілу імунобіологічних препаратів, закуплених за кошти Державного бюджету України на 2022 рік за бюджетною програмою

КПКВК 2301400 «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру» за напрямом «Закупівля лікарських засобів (в тому числі, тих, що підлягають закупівлі відповідно до договорів керованого доступу), імунобіологічних препаратів (вакцин), медичних виробів та допоміжних засобів до них» у частині «імунобіологічні препарати для проведення імунопрофілактики населення та виробу для забезпечення умов температурного контролю імунобіологічних препаратів та медичні виробу», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 9 квітня 2024 року №600, виклавши його у новій редакції, що додається.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/sdznpj>

29.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 10 січня 2025 року» №79. Міністерство охорони здоров'я України внесло зміни до пункту 1 наказу Міністерства охорони здоров'я України від 10 січня 2025 року №79 «Про внесення змін до пункту 1 розділу V Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 січня 2025 року за №125/43531.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/kxzuzg>

30.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Стандарту медичної допомоги «Нутритивна підтримка при онкологічних захворюваннях у дітей» №176.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/gpruhd>

31.01.2025 Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження «Про внесення до деяких постанов Кабінету Міністрів України змін щодо функціонування електронної системи охорони здоров'я» №112. Кабінет Міністрів України вніс до постанови Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. №410 «Про договори та медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій», до пункту 8 Порядку функціонування електронної системи охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. №411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я», до постанови Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 р. №136 «Деякі питання щодо договорів про реімбурсацію» та до Порядку реімбурсації лікарських засобів та медичних виробів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 2021 р. №854 «Деякі питання реімбурсації лікарських засобів та медичних виробів за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення», зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/cbpnzh>

31.01.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 17 грудня 2019 року №2498 «Про затвердження методичних рекомендацій з планування та розрахунку потреби в лікарських засобах, продуктах спеціального харчування та виробках медичного призначення, що закуповуються за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів».

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/fpmyfi>

04.02.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Деякі питання надання у 2025 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я» №120.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/wotdvz>

05.02.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення зміни до переліку закладів охорони здоров'я, які надають послуги з безоплатного ендопротезування суглобів» №206.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/pnrifi>

05.02.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження переліку пріоритетних закладів охорони здоров'я та відповідальних осіб за організацію надання офтальмологічної допомоги особам, які мають захворювання органів зору, що виникли внаслідок бойових дій, вогнепального та іншого поранення» №205.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/ojjodr>

06.02.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Переліку наукових досліджень і розробок, які виконуватимуться у 2025 році за рахунок коштів державного бюджету» №208.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/vzuuzv>

07.02.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення зміни до переліку напрямів профілактики, діагностики та лікування 2025 року за бюджетною програмою КПКВК 2301400 «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру» №223.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/fylijj>

11.02.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Деякі питання використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання окремих медичних послуг деяким категоріям осіб, які захищають/захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» №156.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/buenwz>

12.02.2025 Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо особливостей державної реєстрації лікарських засобів, які можуть закуповуватися особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я».

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/dgvrlp>

12.02.2025 Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підготовки, безперервного професійного розвитку та професійної діяльності за професіями у сфері охорони здоров'я».

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/qurbqz>

12.02.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2025 рік» №248.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/kavvme>

13.02.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення зміни до Переліку відомостей, що містять службову інформацію, розпорядником якої є Міністерство охорони здоров'я України» №259.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/sogimz>

14.02.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо стабілізації цін на лікарські засоби» №168.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/rmidyj>

14.02.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань паралельного імпорту лікарських засобів» №166.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/ysbohq>

14.02.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до Положення про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я» №165.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/perbjb>

19.02.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2025 рік» №288.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/vjiyzw>

19.02.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2025 рік» №284.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/dshayn>

20.02.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення зміни до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 17 грудня 2019 року №2498» №289. Міністерство охорони здоров'я України внесло зміну до пункту 1 наказу Міністерства охорони здоров'я України від 17 грудня 2019 року №2498 «Про затвердження методичних рекомендацій з планування та розрахунку потреби в лікарських засобах, продуктах спеціального харчування та виробач медичного призначення, що закуповуються за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів».

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/kwbqru>

21.02.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про проведення оцінювання корупційних ризиків у діяльності Міністерства охорони здоров'я України» №303.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/rghxix>

21.02.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про затвердження Порядку та умов вилучення, зберігання, тестування, обробки і використання анатомічних матеріалів, призначених для трансплантації тканин» №203.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/gqwwwh>

25.02.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову №207 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2025 р. №168». Кабінет Міністрів України вніс до постанови Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2025 р. №168 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо стабілізації цін на лікарські засоби» зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/pspokh>

25.02.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2025 рік» №317.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/upnkky>

26.02.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2025 рік» №322.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/nsyyun>

27.02.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Зміни до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2025 рік» №332. Міністерство охорони здоров'я України затвердило Зміну до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2025 рік, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 грудня 2024 року №2167, що додається.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/ommbaz>

28.02.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2024 р. №1503» №224. Кабінет Міністрів України вніс до постанови Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2024 р. №1503 «Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2025 році, зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 24 січня 2025 р. №122, зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/tfhzmb>

28.02.2025 Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження «Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 р. №352» №173-р. Кабінет Міністрів України вніс до розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 р. №352 «Деякі питання медичного забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та поліцейських, які беруть участь в антитерористичній операції та у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях», зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 р. №331, зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/npquin>

04.03.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2025 рік» №364.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/plcxoh>

05.03.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Примірною таблицею матеріально-технічного оснащення лікарняного банку крові закладу охорони здоров'я, що надає послуги з трансфузії крові та/або компонентів крові» №395.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/ccwidndi>

05.03.2025 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2025 рік» №393.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/lkluab>

07.03.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про затвердження Порядку функціонування електронної системи управління запасами лікарських засобів та медичних виробів «e-Stock» №262.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/cjpslx>

07.03.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Деякі питання проведення військово-лікарської експертизи» №270.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/cxfqfv>

07.03.2025 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Деякі питання реалізації донорської крові та компонентів крові суб'єктами системи крові, що здійснюють заготівлю, переробку, тестування, зберігання, розподіл та реалізацію донорської крові та компонентів крові» №254.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/rknaid>

III. СУДОВА ПРАКТИКА

9

3.1. Правові висновки Верховного Суду у сфері медичного права

Назва,
номер справи,
покликання

Постанова Касаційного цивільного суду
у справі №334/1184/24

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/124428321>

Дата
ухвалення

13 січня 2025 року

Фактичні
обставини

У лютому 2024 року ОСОБА_1, в інтересах якого діє піклувальник ОСОБА_2, заінтересовані особи: орган опіки та піклування районної адміністрації Запорізької міської ради по Дніпровському району, Управління соціальної підтримки населення Департаменту соціального захисту населення Запорізької міської ради, звернувся до суду із заявою про встановлення юридичного факту, а саме просив визнати ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, обмежено дієздатним з дитинства з 2002 року.

Заяву обґрунтовано тим, що рішенням Ленінського районного суду м. Запоріжжя від 13 травня 2021 року у справі №334/4014/20 ОСОБА_2 відмовлено у задоволенні заяви про визнання її онука ОСОБА_1 недієздатним.

Постановою Запорізького апеляційного суду від 17 серпня 2021 року рішення Ленінського районного суду м. Запоріжжя від 13 травня 2021 року скасовано, заяву ОСОБА_2 задоволено частково, обмежено цивільну дієздатність ОСОБА_1 та встановлено над ним піклування.

Рішенням Ленінського районного суду м. Запоріжжя від 18 листопада 2021 року у справі №334/8453/21 встановлено піклування над обмежено дієздатним ОСОБА_1, призначено піклувальником ОСОБА_2.

Зазначає, що ОСОБА_1 є інвалідом з дитинства, що підтверджується медичними документами, випискою з акта огляду Медико-соціальної експертної комісії (далі – МСЕК), довідкою до акта огляду МСЕК.

Відповідно до листа Комунального некомерційного підприємства «Обласний клінічний заклад з надання психіатричної допомоги» Запорізької міської ради від 14 вересня 2021 року №4766-двп з 2002 року ОСОБА_1 встановлено діагноз «легка розумова відсталість» внаслідок резидуально-органічного ураження головного мозку з порушенням поведінки.

Під час розгляду справи №334/4014/20 про визнання ОСОБА_1 недієздатним було призначено та проведено судово-психіатричну експертизу, на розгляд якої постановлено питання про визначення часу, з якого особа є недієздатною. Проте експерт не надав відповіді на це запитання. У зв'язку із цим її онук позбавлений права на отримання соціальної допомоги відповідно до [Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю»](#).

Зважаючи на те, що оглядом МСЕК встановлено, що ОСОБА_1 є інвалідом з дитинства, є підстави для визнання його обмежено дієздатним з дитинства. У зв'язку із цим йому можуть виплатити державну соціальну допомогу за минулий час.

З урахуванням уточнених вимог ОСОБА_2 в інтересах ОСОБА_1 просила встановити факт, що має юридичне значення, а саме визнати, що ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, є обмежено дієздатним з дитинства з 2002 року.

Ленінський районний суд м. Запоріжжя рішенням від 28 травня 2024 року у задоволенні заяви ОСОБА_1, в інтересах якого діє піклувальник ОСОБА_2, відмовив.

Відмовляючи у задоволенні заяви, суд керувався тим, що відповідно до статті 36 ЦК України обмеження цивільної дієздатності прямо пов'язане з набранням законної сили рішенням суду про обмеження дієздатності, а не з моментом виявлення обставин, що можуть бути підставами для обмеження дієздатності. Отже, ОСОБА_1 є обмеженим у цивільній дієздатності з моменту набрання законної сили постановою Запорізького апеляційного суду м. Запоріжжя у справі №334/4014/20.

Запорізький апеляційний суд постановою від 11 вересня 2024 року апеляційну скаргу ОСОБА_1, в інтересах якого діє піклувальник ОСОБА_2, залишив без задоволення, рішення Ленінського районного суду м. Запоріжжя від 28 травня 2024 року – без змін.

Апеляційний суд, погодившись із висновками суду першої інстанції, також зазначив, що згідно з висновком судово-психіатричної експертизи від 09 грудня 2020 року №526 не встановлено, що ступінь наявних психічних порушень ОСОБА_1 є таким, що суттєво впливає (обмежує) на його здатність розуміти значення своїх дій і керувати ними з дитинства, а саме з 2002 року, водночас обставини, що вказують на наявність підстав для обмеження дієздатності ОСОБА_1, експерт установив саме на час проведення цієї експертизи.

Правовий висновок (правова позиція)

Відповідно до чч. 1, 3, 4 ст. 36 ЦК України суд може обмежити цивільну дієздатність фізичної особи, якщо вона страждає на психічний розлад, який істотно впливає на її здатність усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними. Порядок обмеження цивільної дієздатності фізичної особи встановлюється Цивільним процесуальним кодексом України. Цивільна дієздатність фізичної особи є обмеженою з моменту набрання законної сили рішенням суду про це.

ОСОБА_2 помилково ототожнює факт першого діагностування в ОСОБА_1 ознак психічного розладу з моментом набуття статусу недієздатної / обмежено дієздатної особи. Суд, вирішуючи питання про обмеження дієздатності особи, встановлює не сам факт наявності чи відсутності психічного розладу особи (незалежно від встановлення / невстановлення групи інвалідності), а те, чи такий розлад істотно впливає на здатність цієї особи усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними на час вирішення справи про обмеження дієздатності такої особи у суді.

У постанові Верховного Суду України від 19 жовтня 2016 року у справі №6-384цс16 викладено правовий висновок, що за змістом ч. 1 ст. 39 ЦК України суд має право, але не зобов'язаний визнати фізичну особу недієздатною.

Положенням ч. 1 ст. 36 ЦПК України передбачено право суду обмежити цивільну дієздатність фізичної особи.

Відповідно до чч. 1, 3 ст. 38 ЦК України у разі видужання фізичної особи, цивільна дієздатність якої була обмежена, або такого поліпшення її психічного стану, який відновив у повному обсязі її здатність усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними, суд поновлює її цивільну дієздатність. Піклування, встановлене над фізичною особою, припиняється на підставі рішення суду про поновлення цивільної дієздатності.

Згідно з ч. 3 ст. 300 ЦПК України скасування рішення суду про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, цивільна дієздатність якої обмежена, здійснюється за рішенням суду за заявою такої фізичної особи, її піклувальника, членів сім'ї, органу опіки та піклування або її адвоката

У законодавстві України не передбачено для осіб, які страждають на психічні розлади, можливості обмеження їх дієздатності за минулий період, крім того, законодавство забезпечує особам, чия дієздатність обмежена, гарантії для поновлення дієздатності, зокрема шляхом перегляду рішень, якими вона обмежена, а також передбачає право осіб на безпосереднє звернення до суду про скасування рішень, якими обмежено їх дієздатність.

Тому датою, з якої суд обмежив дієздатність заявника, є дата набрання законної сили рішенням суду про це, а не дата встановлення інвалідності чи встановлення першого лікарського діагнозу про порушення його здоров'я.

Рішення Ленінського районного суду м. Запоріжжя від 28 травня 2024 року та постанову Запорізького апеляційного суду від 11 вересня 2024 року залишити без змін.

Назва,
номер справи,
покликання

Постанова Касаційного кримінального суду у справі №466/10640/16

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/124561007>

Дата
ухвалення

16 січня 2025 року

Фактичні
обставини

За вироком Шевченківського районного суду міста Львова від 26 червня 2023 року ОСОБА_7 засуджено за [ч. 1 ст. 140 КК України](#) і призначено йому покарання у вигляді позбавлення волі на строк 2 роки. На підставі п. 2 ч. 1 ст. 49, ч. 5 ст. 74 КК України ОСОБА_7 звільнено від призначеного покарання у зв'язку із закінченням строків давності притягнення до кримінальної відповідальності.

Згідно з вироком суду ОСОБА_7 визнано винуватим у тому, що він, будучи медичним працівником, обіймаючи посаду лікаря-анестезіолога за сумісництвом у Львівській міській косметологічній лікарні, що розташована на просп. В. Чорновола, 45-А в м. Львові, маючи вищу кваліфікаційну категорію за спеціальністю «Анестезіологія», 14 серпня 2015 року, здійснюючи анестезіологічне забезпечення під час оперативного втручання у вигляді корекції скелета носа хворій ОСОБА_8, ІНФОРМАЦІЯ_2, вдало заінтубувавши її на початку операції о 15:00, після завершення оперативного втручання о 17:50 неналежно виконав свої професійні обов'язки внаслідок недбалого до них ставлення, а саме всупереч [ст. 6, п. «а» ч. 1 ст.78 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»](#), володіючи достатнім кваліфікаційним рівнем, не використав цих знань та навичок під час надання адекватного анестезіологічного забезпечення, і, порушуючи вимоги наказу МОЗ України від 08 жовтня 1997 року №303 «Про регламентацію діяльності анестезіологічної служби України» (зі змінами, внесеними згідно з наказом МОЗ України від 01 липня 1998 року №183), не здійснив догляду за ОСОБА_8 в період виходу її з наркозу аж до відновлення свідомості з метою попередження загрозливих для життя станів і відновлення всіх життєво важливих функцій, особливо дихальної та серцево-судинної систем, що входить до функціональних обов'язків лікаря-анестезіолога, своєчасно не провів відсмоктування вмісту трахеї і бронхів ОСОБА_8, що спричинило тяжкі наслідки – смерть останньої, яка настала від аспіраційної асфіксії, тобто гострої дихальної недостатності, що розвинулася внаслідок аспірації крові в респіраторний відділ легень.

Із фактичних обставин кримінального провадження встановлено, що тяжкий наслідок у вигляді смерті ОСОБА_8 був породжений конкретним діянням засудженого, який не виконав свого обов'язку щодо належного догляду за хворою в післяопераційному періоді, а не третіх осіб чи будь-яких інших зовнішніх сил. Якби не було діяння (бездіяльності) засудженого, цей наслідок не настав би, що свідчить про наявність однієї з обов'язкових ознак об'єктивної сторони кримінального правопорушення – причинного зв'язку між ними.

Львівський апеляційний суд ухвалою від 01 лютого 2024 року залишив без змін вирок місцевого суду.

У касаційній скарзі засуджений переважно посиляється на невідповідність висновків судів фактичним обставинам кримінального провадження, неповноту судового розгляду і просить дати окремим доказам іншу оцінку з точки зору їх достовірності, ніж та, яку дали суди першої та апеляційної інстанцій, тоді як перевірка цих обставин до повноважень касаційного суду за законом не належить.

Натомість указані обставини, на які посилався ОСОБА_7 в апеляційній скарзі, аналогічні тим, що наведені в касаційній скарзі, були ретельно перевірені судом апеляційної інстанції, який, не встановивши порушень, передбачених [статтями 410, 411 КПК України](#), вмотивовано погодився з висновком суду першої інстанції про доведеність винуватості ОСОБА_7 в неналежному виконанні своїх професійних обов'язків медичного працівника внаслідок недбалого ставлення до них, що спричинило тяжкі наслідки для хворого.

За встановлених судом фактичних обставин кримінального провадження дії ОСОБА_7 за [ч. 1 ст. 140 КК України](#) кваліфіковано правильно.

Правовий
висновок
(правова
позиція)

З об'єктивної сторони кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 140 КК України, характеризується такими ознаками: 1) діянням у вигляді невиконання чи неналежного виконання медичним працівником своїх професійних обов'язків унаслідок недбалого чи несумлінного до них ставлення; 2) тяжкими наслідками для хворого; 3) причинним зв'язком між указаними діянням та наслідками. Невиконання професійних обов'язків означає, що медичний працівник не вчиняє тих дій, які він з огляду на виконувану роботу зобов'язаний був учинити. Неналежне виконання професійних обов'язків має місце в разі, коли медичний працівник виконує свої обов'язки не в повному обсязі, недбало, поверхово, не так, як цього вимагають інтереси його професійної діяльності.

3.2. Правові позиції Європейського суду з прав людини

Назва,
номер справи,
покликання

«S.M. v. THE REPUBLIC OF MOLDOVA»

<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-241573%22%5D%7D>

Дата
ухвалення

06 лютого 2025 року

Фактичні
обставини

Заявник скаржився на розголошення його лікарем конфіденційних медичних даних про нього слідчому та направлення його скарги, що містила особисту медичну інформацію, Міністерством охорони здоров'я (далі – Міністерство) до двох державних установ.

А. Загальні принципи, що стосуються захисту від розголошення персональних даних, були узагальнені у справі *Z v. Finland* (25 лютого 1997 року, §§ 94 – 98, Reports of Judgments and Decisions 1997-I). Захист персональних даних, включаючи медичну інформацію, має фундаментальне значення для здійснення особою права на повагу до її приватного і сімейного життя, гарантованого статтею 8 Конвенції. Повага до конфіденційності медичних даних має вирішальне значення не тільки для захисту приватного життя пацієнта, але й для підтримки довіри цієї особи до медичної професії та системи охорони здоров'я загалом. Без такого захисту особи, які потребують медичної допомоги, можуть утримуватися від звернення за відповідним лікуванням, тим самим ставлячи під загрозу власне здоров'я (див. вищезгадане рішення у справі *Z.*, § 95, і рішення у справі *Avilkina and Others v. Russia*, №1585/09, § 45, від 6 червня 2013 року). Разом з тим інтереси пацієнта і суспільства загалом у захисті конфіденційності медичних даних можуть переважати інтереси розслідування і кримінального переслідування злочинів, коли такі інтереси виявляються ще більш важливими (див. згадане вище рішення у справі *Z.*, § 97).

Національні суди встановили, що Міністерство не могло ефективно розглянути скаргу заявника на Б. без залучення підпорядкованих йому медичних установ. Однак вони не пояснили, чому при цьому Міністерство повинно було розголошувати таємницю попереднього медичного діагнозу заявника. Питання, яке стояло перед Міністерством, полягало в тому, чи мало право Міністерство за відсутності запиту на медичну інформацію та конкретних підстав з боку слідчого, як того вимагає закон, розголошувати будь-яку медичну інформацію про заявника, незалежно від того, про яку конкретно хворобу йдеться. Таким чином, він міг запитати думку підпорядкованих установ щодо дій Б. без зазначення діагнозу заявника, який не мав значення в цьому контексті. Національні суди не змогли переконливо встановити, що Міністерство могло обґрунтовано розглянути скаргу заявника лише шляхом розкриття деталей його медичного діагнозу, що переважило його право на захист приватного життя. Позиція Центру захисту даних лише підтверджує цей висновок.

В. Ця справа стосується розголошення інформації про лікування заявника від захворювання, що передається статевим шляхом. Суд вважає, що порушення конфіденційності медичних даних підпадає під захист статті 8 Конвенції, тим більше, що розголошена інформація стосується того факту, що заявник страждав від захворювання, яке передається статевим шляхом і пов'язане із соціальною стигматизацією.

Суд нагадує, що надання третій стороні інформації про стан здоров'я особи без її згоди є втручанням у її права, захищені статтею 8 Конвенції (див., наприклад, *Radu v. the Republic of Moldova*, №50073/07, § 27, 15 квітня 2014 року).

Щодо розкриття Б. слідчому особистої медичної інформації, то спочатку зазначається, що Б. працював лікарем у державній медичній установі.

Уряд стверджував, що, як було встановлено національними судами, Б. діяв як приватна особа, а не як представник МТА, а отже, і держави. Отже, це не була справа про втручання органів влади у права заявника. Суд зазначає, що Б. дійсно не було офіційно запитано про інформацію його як лікаря, коли він давав свідчення як свідок у кримінальному провадженні проти заявника. Крім того, очевидно, що слідчий не запитував жодної медичної інформації, а лише запитував про будь-які попередні стосунки між свідком та обвинуваченим, що мало значення для визначення достовірності показань свідка. Відповідно, Б. не був зобов'язаний надавати медичну інформацію про заявника і ця справа не може розглядатися як втручання органів державної влади в його приватне життя.

А. Суд зазначає, що суди спиралися на Закон про права та обов'язки пацієнта. Однак жодна частина цього Закону не передбачає презумпції згоди особи на розкриття персональної медичної інформації при використанні позасудової процедури врегулювання спорів. Навпаки, стаття 12 цього Закону передбачає, що персональна медична інформація може бути розкрита лише за згодою особи, яка до того ж має бути чітко вираженою.

У цій справі заявник не надав чіткої згоди на передачу його персональної медичної інформації іншим установам.

Отже, несанкціоноване передання Міністерством скарги заявника, що містила особисту медичну інформацію про нього, до іншого органу державної влади, який зі свого боку передав її до ще одного органу, становило втручання у його права за статтею 8 Конвенції.

В. Суд зазначає, що розслідування проти заявника стосувалося передбачуваного майнового злочину. Ніколи не стверджувалося, що минулий діагноз заявника мав якесь відношення до розслідування. Також очевидно, що слідчий ніколи спеціально не запитував жодної медичної інформації про заявника і не посилався на жодні причини для отримання такої інформації, як того вимагає п. «в» ч. 4 ст. 12 Закону №263. Радше, Б. добровільно надав цю інформацію разом з іншою інформацією, яка виставляла заявника в негативному світлі.

Національні суди також зазначили, що оскільки Б. був притягнутий до кримінальної відповідальності заявником, він не міг бути обмежений у тому, що міг сказати на свій захист. Однак Б. зробив свою заяву в рамках розслідування проти заявника і на той час не був обвинувачений у вчиненні будь-якого злочину. Саме після розкриття діагнозу заявника Б. виявився обвинуваченим заявником.

Суд вважає, що національні суди відхилили скаргу заявника, не встановивши жодної переконливої причини, з якої Б. міг би на законних підставах розголошувати конфіденційну медичну інформацію про заявника таким чином, щоб переважити його право на захист свого приватного життя.

Відповідно, мало місце порушення статті 8 Конвенції щодо реакції органів влади на дії Б.

Суд визнає, що оприлюднення Б. конфіденційної медичної інформації про заявника, яку він отримав під час виконання своїх обов'язків лікаря, вплинуло на права заявника за статтею 8 Конвенції та вимагало відповіді з боку органів влади.

Констатовані порушення:

a, b) право на повагу до приватного і сімейного життя (ст. 8 Конвенції).

IV. ПУБЛІКАЦІЇ ЧЛЕНІВ КОМІТЕТУ

4.1. Наукові та науково-практичні публікації у сфері діяльності Комітету

Сенюта І. Я. Який документ необхідно надати суб'єктові персональних даних (пацієнтові / законному представнику пацієнта) при обробці персональних даних у закладі охорони здоров'я чи у ФОП, яка провадить господарську діяльність із медичної практики. Практикуючий лікар. Том 13. №3. 2024. С. 64 – 65.

Сенюта І. Я. Практичні поради законним представникам для безпечної реалізації прав дітей у сфері охорони здоров'я: 10 аксіом. Видання ЖДП України «Атена». С. 7

Миколаєць Ю. М. Ціна помилки в медичній документації. Приклади із судової практики. Журнал «Головний бухгалтер медичного закладу» №12/2024.

Миколаєць Ю. М. Ліквідація МСЕК і запрацювання ОПФО: що, де, як? Журнал «Головний бухгалтер медичного закладу». №01/2025.

Миколаєць Ю. М. Бронювання медичних працівників по-новому. Журнал «Головний бухгалтер медичного закладу». №02 / 2025.

Миколаєць Ю. М. Чи має право лікар виписувати ліки не з Національного переліку. Спеціалізований щомісячний журнал «Управління закладом охорони здоров'я». №2(217) лютий 2025. С. 50 – 55.

4.2. Публікації членів Комітету, які не належать до наукових (блоги та соціальні мережі, вебсторінки):

Миколаєць Ю. М. Публікація експертного матеріалу, присвяченого 35-річчю з дня прийняття Конвенції про права дитини на сайті ВША НААУ: <http://surl.li/enjeti>

Миколаєць Ю. М. Консультації на онлайн-платформі «Експертус Медзаклад» — «Які перевірки ЗОЗ можливі під час воєнного стану»: <http://surl.li/nxaoid>

Миколаєць Ю. М. Які медичні послуги стали платними для пацієнта з 01 січня 2025 року в державних та комунальних закладах? Нові умови [Електронний ресурс] <https://www.hsa.org.ua/blog/iaki-medicni-poslugi-stali-platnimi-dlia-pacijenta-z-01-sicnia-2025-roku-v-derzavnix-ta-komunalnix-zakladax-novi-umovi.html>

Миколаєць Ю. М. Чинність документів, виданих МСЕК, після припинення повноважень та діяльності – Повторний огляд: підстави та строки [Електронний ресурс] <https://www.hsa.org.ua/blog/cinnist-dokumentiv-vidanix-msek-pislia-privinennia-povnovazen-ta-dialnosti-povtornii-ogliad-pidstavi-ta-stroki.html>

Миколаєць Ю. М. Чи можна не повертати передоплату за медичну послугу [Електронний ресурс] / Ю. М. Миколаєць – Електрон. текст. дані. <https://med.expertus.com.ua/recommendations/42494.html>

Миколаєць Ю. М. Навчання з вакцинації: яке пройти і як організувати [Електронний ресурс] / Ю.М. Миколаєць – Електрон. текст. дані. <https://med.expertus.com.ua/recommendations/41350.html>

Миколаєць Ю. М. Коментар електронному виданню OBOZ.UA до публікації «Пораненим і хворим стане гірше: як вихід США з ВООЗ позначиться на Україні»: <https://surl.li/xzvlhk>

Миколаєць Ю. М. Коментар електронному виданню Антикор до публікації «Вихід США з ВООЗ: як це позначиться на Україні»: <https://surl.li/wvmcsu>

Миколаєць Ю. М. Коментар електронному виданню БукІнфо до публікації «Терміни проходження ВЛК для обмежено придатних будуть продовжені. Став відомий крайній термін»: <https://surl.li/afwrxh>

Миколаєць Ю. М. Коментар електронному виданню OBOZ.UA до публікації «Розбронювання медиків: кого із фахівців можуть відправити на фронт»: <https://surl.li/foohoy>

Миколаєць Ю. М. Коментар електронному виданню MED OBOZ до публікації «Безплатна медична допомога тільки за направленням лікаря: за які послуги доведеться платити українцям з нового року»: <https://surl.li/cgdssw>

5.1. Анонси майбутніх подій (заходів)

1. До Європейського дня захисту прав пацієнтів, 18 квітня 2025 року. Інтернет-платформи проведення онлайн-заходів. Захід плановано проводитиметься членами Комітету медичного та фармацевтичного права і біоетики НААУ з метою висвітлення актуальних питань захисту прав пацієнта.

2. До Міжнародного дня дій за здоров'я жінок (International Day of Action for Women's Health), 28 травня 2025 року. Захід плановано проводитиметься членами Комітету медичного та фармацевтичного права і біоетики НААУ з метою висвітлення актуальних питань захисту прав жінок при наданні медичної допомоги.

3. До Дня захисту прав дітей, 01.06.2025. Захід плановано проводитиметься членами Комітету медичного та фармацевтичного права і біоетики НААУ з метою висвітлення актуальних питань захисту прав дітей при наданні медичної допомоги.

